

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
Управа за животна средина
Сектор Индустриско загадување и управување со ризик
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр.3,
1000 Скопје

Предмет: Дополна на Барање за добивање на Б-Интегрирана еколошка дозвола

Почитувани, согласно доставеното известување со барање за доставување на дополнителни податоци на **Барање за добивање на Б-Интегрирана еколошка дозвола** со број УП1-11/3 бр.76/2020 , примено од ФРУКТАЛ МАК АД на дата 31.07.2020.

Ве доставуваме дополна на **Барање за добивање на Б-Интегрирана еколошка дозвола**.

Истото го доставуваме:

1 примерок во електронска форма (pdf формат) на официјалната маил адреса: infoeko@moerrp.gov.mk.

26.08.2020 , Скопје

Со почит,

Зоран Ѓуриќ

Претседател на Управниот одбор и Генерален директор

Дополнување на Барање за добивање на Б-Интегрирана еколошка дозвола, согласно добиено Известување со барање за доставување на дополнителни податоци Арх.УП-11/3 бр.76/2020.

1. Површина на инсталацијата – по имотен лист;
2. Координати за двете емисиони точки во воздух;
3. Топлински влез за вториот парен котел кој не е во функција;
4. Дозвола за користење на бунарска вода – дефиниран е услов во дозволата;
5. Програма за подобрување со временски рамки за реализација на мерките ;
6. Количеството на отпадна вода што се испушта во реципиент, концентрацијата на параметрите во таа количина како и количеството на водното тело – реципиент – Моранска река;

Површина на инсталација-по имотен лист

Согласно имотен лист број 1071 за КО Морани податоците се следните:

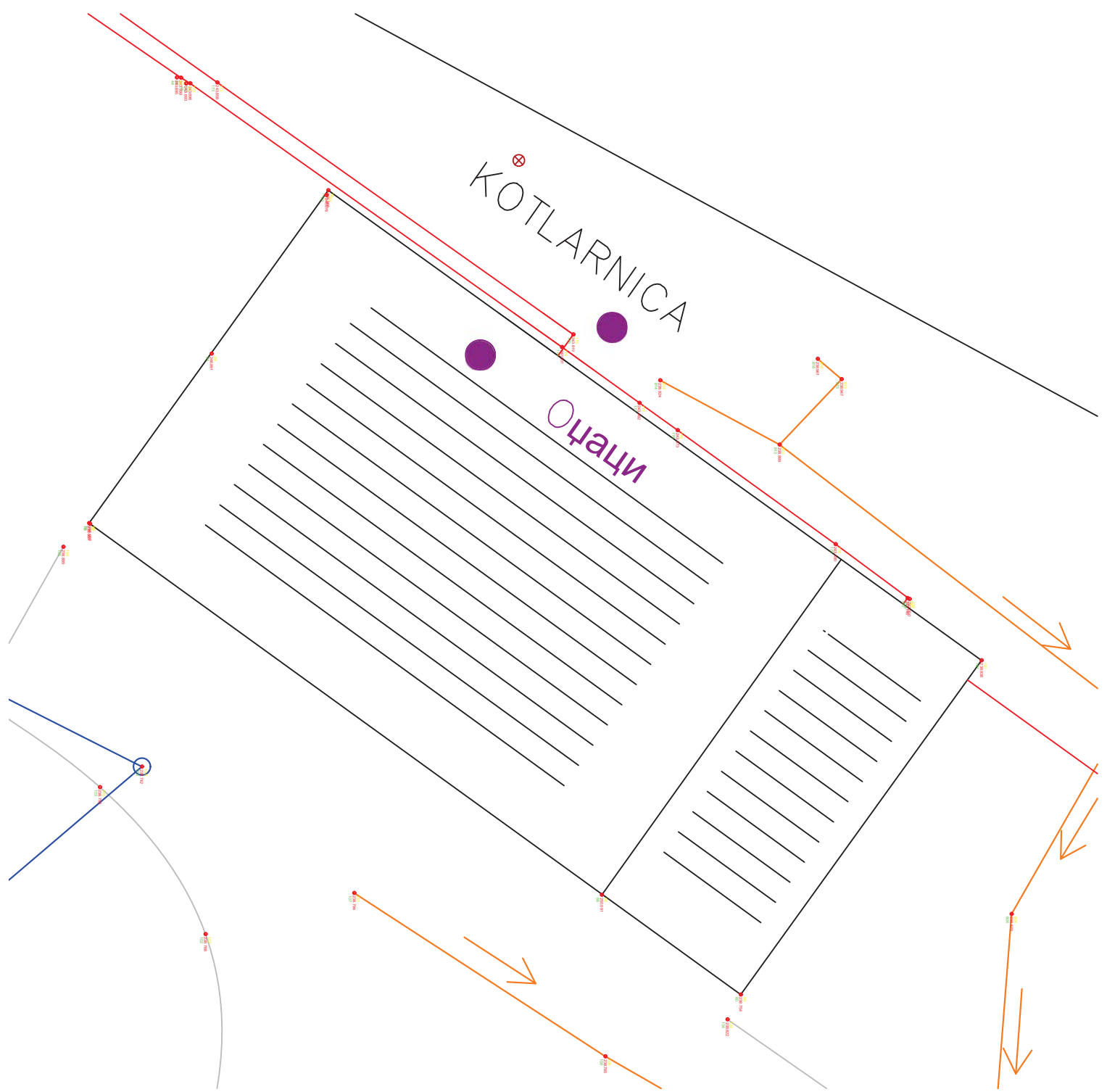
- површина на земјиштето под згради (објекти) изнесува 11.747 m²;

- површина на земјиштето под овоштарници изнесува 183.595 m²;

или вкупно изнесува **195.342 m² или 19.5342 ha**

⊗
KOTLARNICA

ОҒАЦИ

Кординатите на оџците (емисија на гасови)

Точка најблиса до оџците (според геодетскиот елаборат) е точката на излез на парната линија со реден број 175:

координати:

X = 546683.086;

Y = 642153.817;

Z = 243.819

Ред. Број	НАЗИВ НА ОБЈЕКТОТ	ФУНКЦИОНАЛНОСТ
1	ПОРТИРНИЦА СО КОЛСКА ВАГА	ВО ФУНКЦИЈА
2	ЛАДИЛЕН СИСТЕМ (ГЛИКОЛНА)	ВО ФУНКЦИЈА
3	ПУМПНА СТАНИЦА	НАДВОР ОД ФУНКЦИЈА
4	ДИРЕКЦИЈА	ВО ФУНКЦИЈА
5	МЕНЗА	НАДВОР ОД ФУНКЦИЈА
6	АГРЕГАТНА СТАНИЦА	НАДВОР ОД ФУНКЦИЈА
7	ТРАФОСТАНИЦА 2	ВО ФУНКЦИЈА
8	РАБОТИЛНИЦА	ВО ФУНКЦИЈА
9	ПРИЕМЕН БАЗЕН ЗА ЈАБОЛКО	ВО ФУНКЦИЈА
10	ЛАДИЛЕН СИСТЕМ (ВОДА)	ВО ФУНКЦИЈА
11	СИСТЕМ ЗА НАВОДНУВАЊЕ	ВО ФУНКЦИЈА
12	ХАЛА 1	ВО ФУНКЦИЈА
13	СКРИВНИЦА	ВО ФУНКЦИЈА
14	АЗОТНА СТАНИЦА	ВО ФУНКЦИЈА
15	ХАЛА 2	ВО ФУНКЦИЈА
16	ТРАФОСТАНИЦА 1 (ДУПЛА)	ВО ФУНКЦИЈА
17	СТАРА ЛАДИЛНА СТАНИЦА	НАДВОР ОД ФУНКЦИЈА
18	СТАРА КОМПРЕСОРСКА СТАНИЦА	НАДВОР ОД ФУНКЦИЈА
19	КОТЛАРА	ВО ФУНКЦИЈА
20	РЕЗЕРВОАР ЗА МАЗУТ	ВО ФУНКЦИЈА
21	ОВОШТАРНИК	ВО ФУНКЦИЈА
22	ЗЕЛЕНА ПОВРШИНА	ВО ФУНКЦИЈА
23	ПАРКИНГ	ВО ФУНКЦИЈА

ЕМИСИЈА НА ГАСОВИ

Податоци за парен котел кој не е во употреба:

Производител: ЕМО ЦЕЉЕ,
ТИП: TRV 10.7
Фабрички број: 00173,
Производство: 1983,
Флуид: Водена пареа
Капацитет: 7 [м³пареа/h]

Податоци за парен котел кој е во употреба:

Производител: Минел - Белград,
ТИП: ТЕ - 105
Фабрички број: 2971,
Производство: 1979,
Флуид: Водена пареа
Капацитет: 3,5 [м³пареа/h]

Кординатите на оџците (емисија на гасови)

Точка најблиса до оџците (според геодетскиот елаборат) е точката на излез на парната линија со реден број 175:

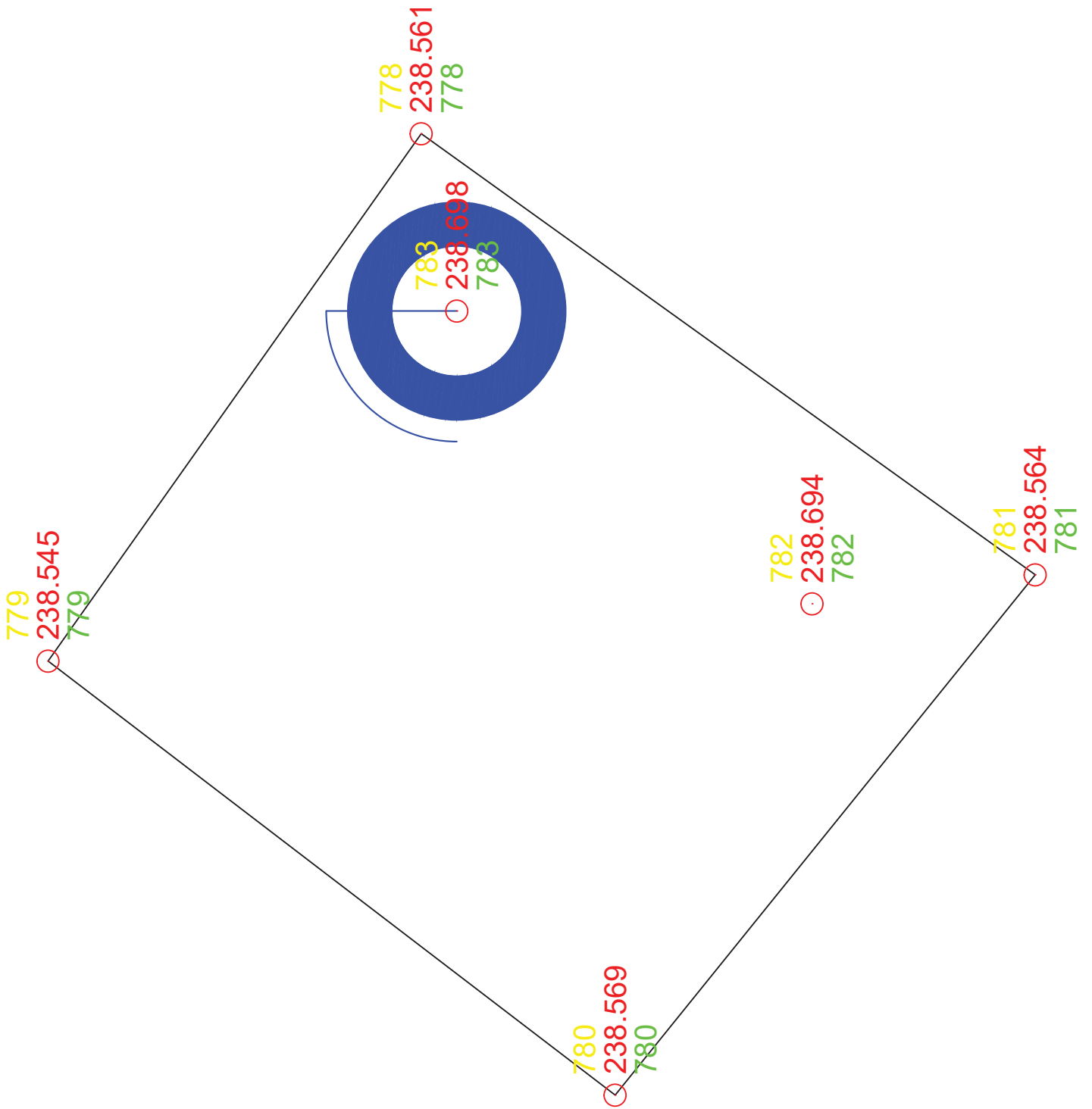
координати:

X = 546683.086;

Y = 642153.817;

Z = 243.819

ФРУКТАЛ-МАК БУНАР ЗА НАВОДНУВАЊЕ

XII ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРУВАЊЕ

Операторите кои поднесуваат барање за интегрирана еколошка дозвола приложуваат предлог-програма за подобрување на работата на инсталацијата и заштитата на животната средина.

ОДГОВОР:

Мерки за заштита на животната средина на Фруктал Мак

Производните погони да се целосно уредни, без траги од истечен сок, расфрлана амбалажа, расфрлани резервни делови и сл.

Во кругот да нема расфрлан цврст отпад, од амбалажа и основни суровини.

Просторот околу котларницата да е целосно уреден, нема траги од излеано гориво, пристапните патишта се потполно чисти. Издувните гасови од котларницата скоро и не се забележуваат.

Хортикултурно уредените површини се потполно уредени. Позитивни ефекти од хортикултурното уредување на просторот е делумно збогатување на просторот со кислород за време на хлорофилната асимилација на растенијата и задржување на прашината врз нив.

Мерките се во согласност со интенциите за одржлив развој и се однесуваат како на мерките кои се превземаат во тек на производство, односно сведување на оптимална мерка на можните загадувања, така и на мерките кои се превземаат со веќе настанатите елементи на загадување.

На овој начин се овозможува порационално користење на природните ресурси (суровини и енергија), сведување на минимум на простор за депонирање на отпадот, што преставува сегмент од одржливиот развој.

Одржливиот развој подразбира зачувување на природата на одржливи основи и користење во мерка која ја дозволува нејзината репродукција.

Мерките за заштита на животната средина кои се превземаат:

- мерки во тек на редовно производство
- превентивни мерки
- мерки за хавариски услови
- следење на состојбите со животната средина

Општи мерки

Производниот објект на Фруктал Мак може да се класифицира во класата 5 која се однесува за областа на објекти за производство на храна и зачини. За оваа класа на објекти заштитната зона изнесува од 100 - 200m. Локацијата на објектот во потполност го задоволува овој услов.

Основните мерки кои се превземаат во тек на производство воедно преставуваат и превентивни мерки а се резултат на анализирање на потенцијалните загадувачи. Тие се сведуваат на:

- мерки за заштита на воздухот од загадување
- мерки за заштита на водите од загадување
- мерки за заштита од цврст отпад
- мерки за заштита на почвата
- мерки за заштита од бучава

Мерки за намалување на емисиите во воздух

Котларницата е посебен објект проектиран и изведен според стандардите за котларници со садови со висок притисок.

При евентуално излевање на горивото, тоа може да се впије во сув ситен песок. Онечистениот песок не смее да се исфрли во надворешниот простор или санитарната депонија, туку ќе се собере во буриња и да се депонира во простор кој ќе го одреди Министерството за животна средина.

За спречување на штетна бучава се превземени мерки за нејзино пригушување. Во текот на експлоатацијата може да дојде до промена на нивото на бучавата. Дозволеното ниво на бучава се контролира со секој редовен технички преглед на изворите на бучава. При промена на степенот на бучавата треба да се превземат неопходните мерки за нејзино намалување, односно сведување на дозволеното ниво.

Опремата која што може да предизвика вибрации се поставува на соодветни амортизери за вибрации, при што доаѓа до пригушување на вибрациите. За спречување на вибрациите од пумпите, поврзувањето на цевните приклучоци со цевководите се изведува со флексибилни врски.

За успешна работа на опремата во Фруктал Мак да се вршат редовни технички прегледи на сите садови со гориво, според постојната законска регулатива.

Мернорегулационата техника секогаш е во исправна состојба.

Контролите треба да се вршат дневно и повремено. Во дневни контроли спаѓаат количина на вода во системот, работа на сигураносните вентили, заптивањето, температурната состојба, регулационите и сигурносните уреди, работа на горилникот, работа на пумпите, надпритисокот, довод на воздухот за согорување. Сите испитувања да се вршат према упатствата на производителот на опрема, важечките законски прописи, нормативи и правилници.

При секоја испорака на гориво треба да се обезбеди и документ - атест од дистрибутерот на горивото, со кој што се гарантира квалитетот на горивото на одредено ниво.

Одговорното лице од корисникот на котларницата мора да има атест за температурата на запаливост на течностите ускладиштени во нивниот простор, кој што е издаден од произведувачот или испорачувачот. На барање на надлежните органи должно е да го стави на увид.

Намалувањето на емисијата на штетни гасови може да се постигне со употреба на високо квалитетно гориво т.е премин кон гориво со помалку сулфур или природен гас.

Користењето на високо квалитетни горива е превентивна мерка, особено ако концентрацијата на SO₂ не е поголема од дозволеното ниво на SO₂ во горивото. Висококвалитетните горива, освен поволниот однос на компонентите кои што го сочинуваат горивото, најчесто се и многу подобри за физичка подготовка на горивото за согорување, односно обезбедување и регулирање на потребната температура, притисок и вискозитет. Поквалитетните горива имаат пониска температурата и притисок (како потребни физички параметри за согорување), што индиректно значи и заштеда на енергија за подготовка на горивата. Најдобар резултат при користење на висококвалитетни течни горива со постигнува со значително намалена концентрација на емитиран SO₂ во воздухот. Во принцип треба да се избегнува да се користи гориво со содржина на сулфур поголема од 1 % волуменски, И покрај тоа што со законската регулатива е дозволено користење на гориво со содржина на сулфур максимум до 2 %.

Намалувањето на емисијата на NO_x, ќе се постигне со инсталирање и употреба на брениер со низок NO_x.

Персоналот кој што ќе врши преточување на запаливите течности мора да биде обучен за ракување со нив.

Надземните резервоари и приклучоците пред употреба мораат да бидат испитани на непропусност на ренгенско испитување на варовите.

Просториите за објектите во кои нема потреба од постојана работна постава, треба редовно да се контролира од овластено лице кое ќе ја контролира состојбата со опремата. Кога ќе забележи одредени промени, одма да превземе соодветни мерки, со што директно ќе се заштити самиот објект, а индиректно ќе ја заштити животната средина.

Целокупната опрема, арматура и автоматика да биде подложена на секојдневен редовен преглед, по потреба да се вршат и вонредни прегледи.

Согласно со постојната позитивна законска регулатива за заштита на животната средина од изворите на загадување од "Фруктал - Мак" Скопје, се организира мерење на концентрациите и емисијата на гасовите од оцакот на енергетските извори.

Мерењата се организираат и реализираат со цел:

- да се утврди концентрацијата на штетните и опасни материи кои што се испуштаат од енергетските извори на загадување согласно со постоечките законски норми.
- да се дефинира промената на концентрацијата на штетните и опасни материи, во однос на режимот на ложење,
- да се дефинира глобално месечното и годишното оптоварување на капацитетот на котларницата, согласно со што би се извршила пресметка на продукцијата и емисијата на штетни материи од котларницата,
- да се врши редовно мерење на емисија на гасови од котловските постројки, а во случај на отстапување од МДК да се превземат соодветни мерки.

Мерењето на емитираните гасови на котларницата ќе се врши еднаш годишно

Мерки за намалување на емисиите во вода

Мерки за заштита од загадување на почвата и подземните води

Отпадните води од производството, фекалните и технолошките води, преку канализација се испуштаат во колекторот. Атмосферските води исто така се собираат и испуштаат директно преку канали во реката Вардар. При употреба на агротехничките и агрохемиските средства, за хортикултурно уредените површини и овоштарниците, треба да се придржуваат корисниците кон упатствата од производителот за начинот на нивната употреба, употребената количина и времето помеѓу две последователни примени, нивната деградбилност и др. Со нивно неконтролирано користење може да дојде до нарушување на биолошката рамнотежа. Воедно треба да се користат и стручните совети на агрономите и останатите стручни лица од областа на земјоделското стопанство, хидролози, геолози технолози и др. Со оглед дека во Македонија недостасуваат нормативни акти од областа на агротехниката и агрохемијата, се користат ФАО препораките. Придржувањето кон светските норми е битно и поради тенденциите на нашата земја да се вклопи во Европската Унија.

Мерки за заштита од фекалната отпадна вода

За прибирање на отпадните води од сите канализациони излези од објектот, е предвидена надворешна фекална канализациона мрежа. Таа се приклучува на постојната канализациона мрежа во кругот на фабриката.

Согласно со постојната позитивна законска регулатива за заштита на животната средина од изворите на загадување од "Фруктал - Мак" Скопје, се организира екстерно мерење на параметрите на отпадна вода и редовна контрола на отпадните технолошки води повеќе пати годишно во сопствената лабораторија.

Соодветно на добиените резултати од екстерните мерења на параметрите, Фруктал Мак ќе пристапи кон примена на НДТ за третман на отпадни води во преработка на храна, т.е инсталирање на ротирачки вакум филтер на текот од ефлуентот за отстранување на суспендирани цврсти материи.

Управување со отпад

Количествата отпад што секојдневно се зголемуваат, притисокот што тој го врши врз животната средина, како и неповратната загуба на вредни ресурси и енергија при процесите на негово депонирање или горење, изведени соодветно или не, ја наметнуваат потребата од воведување одржливи начини на управување со него. Управувањето со отпад е сечија одговорност. Секој што создава отпад е одговорен за начинот на кој ќе постапува со него. При одржливото управување со отпадот, не само што и помагаме

на животната средина, туку економски си помагаме и себеси, бидејќи секојдневно ги заштедуваме нашите пари.

Одржливите начини на управување со отпадот придонесуваат кон намалено создавање отпад, намалено трошење на природните ресурси (материјални и енергетски), како и кон обезбедување кружење на материјата и енергијата во природата.

Редуцирањето, односно намалувањето на отпадот на изворот на неговото создавање, претставува прв, најважен и наједноставен чекор во одржливото управување со отпадот.

Реупотреба, употреба на веќе искористени дрвени палети, за пакување на готови производи.

Рециклирање, процес на преработка на отпадот, при што истиот служи како суровина за производство на нови производи.

Цврстиот отпад кој се јавува во процесот на производство (семки од кајсија и праска, отпадот од двете секции на каскадните пасирки, остатоци од фолија, картонска амбалажа, остатоци од ПВЦ фолија и стреч, натрон вреќи, отпадот од административното работење) да се прифаќаат во пластични и лимени контејнери и се одлагаат на простор во близина на паркинг просторот.

Фруктал Мак има склучено договори со овластени претпријатија за откуп на различни отпади како секундарна сировина.

Цврстиот отпад од метална амбалажа-бурињата имаат употребна вредност и може да се користат понатаму. Тие се оставаат на посебно одвоен простор.

Цврстиот и полутечен отпад од таканаречените "каскадни пасирки", кои се состојат од две секции да се собира во буриња и се изнесува со останатиот отпад.

Во првата секција се издвојуваат покрупните остатоци а во втората се издвојуваат поситните отпадоци. Овој отпад исто така се изнесува од фабричкиот круг, заедно со останатиот цврст и полутечен отпад.

Отпад од машината за полнење на сокот - Тетра Брик амбалажа, која се формира од фолија на самата машина, се одстранува заедно со останатиот фабрички цврст отпад.

Растресувањето на смолата во јонскиот изменувач се постигнува со противструјно перење на смолата. За да се спречи одвојување на зрнца од смолата кои ќе ги носи водата, се постигнува со регулирање на брзината на перење.

Како цврст отпад се јавува отпад од јаглен при замена на полнитото на филтерот, и еднаш месечно врела вода од испирање на филтерот. Отпадот од јагленовиот филтер ќе се депонира заедно со останатиот цврст отпад.

Регенератот содржи катјони или анјони и содржи неизреагиран остаток од хемикалиите.

Мерки за заштита на почвата

Од оваа инсталација не е утврдена емисија на отпадна вода во почвата и подземните води. Целата инсталација има затворен систем така да нема загадување на подземните води. Објектот не е во колизија со површинските води ниту се наоѓа во просторот на заштитна зона на извор на вода за пиење.

Намалување на нивото на бучава и вибрации

Во текот на употребата на изворите на бучава, дозволеното ниво на бучава се контролира со секој редовен технички преглед. При промена на степенот на бучавата да се превземат неопходните мерки за нејзино намалување, односно сведување на дозволеното ниво.

ТАБЕЛА XII 1 1 Предвидени мерки

Опис на мерката	Цел на мерката изразена преку намалување на влијанијата	Предвиден рок на реализација
Инсталирање на ротирачки вакум филтер на текот од ефлуентот за отстранување на суспендирани цврсти материји	Отстранување на суспендирани цврсти материји т.е намалување на емисија на суспендирани цврсти материји во површинските води	12/2022
Инсталација и употреба на бренер со низок NO _x	Намалувањето на емисијата на NO _x во воздух	12/2022
Обука на вработените за заштита на животната средина	Подигнување на свеста на вработените за заштита животната средина и нивното влијание на животната средина	Континуирано
Обука на вработените за управување со опасен отпад	Оспособување на вработени за селектирање и правилно постапување со опасен отпад	Континуирано

Националното законодавство, кое е земено предвид е следново:

- Закон за животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 53/2005; последна измена бр. 99/2018 од 29/05/2018);
- Закон за заштита на природата (Сл. весник на РМ, бр. 84/2007; последна измена бр. 113/2018 од 20/06/2018);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух (Сл. Весник на РМ, бр. 67/2004; последна измена бр. 146/2015 од 26/08/2015);
- Закон за заштита од бучава во животна средина (Сл. Весник на РМ, бр. 79/2007; последна измена бр. 146/2015 од 26/08/2015);
- Закон за управување со отпад (Сл. весник на РМ, бр. 68/2004; последна измена бр. 63/2016 од 01/04/2016);
- Закон за управување со пакување и отпад од пакување (Сл. Весник на РМ, бр. 161/2009; последна измена бр. 39/2016 од 29/02/2016);
- Закон за води (Сл. Весник на РМ, бр. 87/2008, последна измена бр. 52/2016 од 18/03/2016);
- Правилник за општите правила за постапување со комуналниот и со другите видови неопасен отпад (Сл. Весник на РМ, бр. 147/2007 од 07/12/2007);
- Листа на видови на отпад (Сл.Весник бр.147/2007 од 07.12.2007);
- Правилник за поблиските услови за постапување со опасниот отпад и начинот на пакување и означување на опасниот отпад (Сл. Весник на РМ, бр. 15/2008 од 30/01/2008);
- Правилник за постапките и начинот на собирање, транспортирање, преработка ,складирање третман и отстранување на отпадните масла, начинот на водење евиденција и доставување на податоците (Сл. Весник на РМ, бр. 156/2007 од 26/12/2007);
- Стратегија за управување со отпад на Република Македонија (2008-2020), Сл. Весник на РМ, бр. 39/2008 од 24/03/2008).

Дополнително, следните директиви на ЕУ се земени предвид:

- Рамковна директива за води (2000/60/ЕС) како дополние на одлуката 2455/2001/ЕС;
- 1996/82/ЕС: Директива на советот за спречување и контрола на хавариите со присуство на опасни супстанции-SOVESO II;
- 1996/61/ЕС: Директива на советот за интегрирано спречување и контрола на загадувањето;
- 76/464/ЕЕС:Директива за загадување на водите предизвикано од испуштањето на опасни супстанции;
- 86/280/ЕЕС: Директива за листата на супстанции.

ОТПАДНИ ВОДИ

Во прилог податоци од годишниот извештај за води кој редовно секоја година се приложува.

Табела 2. Користење вода

		Свежа вода		
		вкупно (2 + 3)	техничка вода	вода за пиење
		1	2	3
1	Вкупно употребена вода (2 + 4 + 6 + 7)	94368		94368
2	за производство	55496		55496
3	За техно- лошки процес	од тоа: потрошена (врзана)		11447
4		за ладење		25000
5		од тоа: потрошена (врзана)		
6	За санитарни потреби	8943		8943
7	За други намени	4929		4929

94368 m³/годишно

258 m³/ден

10.75 m³/h

Од приложените количини на употребена вода, следува дека **количество на отпадна вода е 0.0028 m³/s**

Моранска Река е една од најкратките, долга само 10,5 км, десна притока на Вардар.

Проток на Моранска река е 3.31 m³/s

Проток на река Вардар 61.8 m³/s

Овде треба да се напомене и дека дел од отпадната вода која се испушта е:

- Само омекната со $T \leq 20$ °C
- Се користи за перење на овошје, подови и сл.
- Само дел е загадена и се користи за перење на машините (плакнење после CIP) и тоалети.

Отпадна вода:

Најблиска точка (според геодетскиот елаборат) за испуст на отпадна вода во моранска река е точката со реден број 802:

координати:

X = 546989.743;

Y = 642045.054;

Z = 244.288

КОРИСТЕЊЕ НА ПОДЗЕМНИ ВОДИ ЗА НАВОДНУВАЊЕ НА ОВОШКИ (ПРАСКИ)

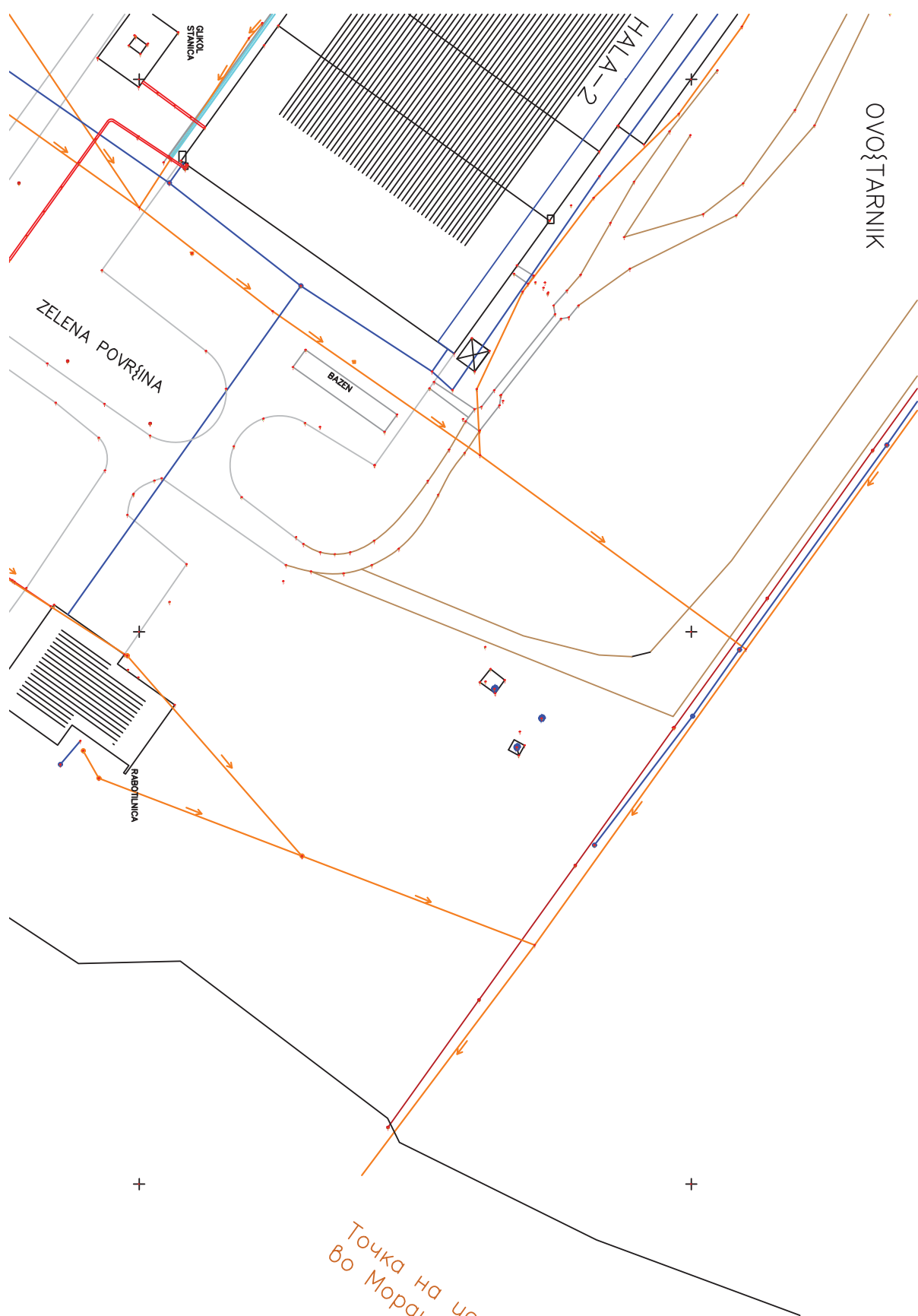
Точка (според геодетскиот елаборат) врз самиот бунар од кој користиме вода за наводнување е точката со реден број 783:

координати:

X = 546910.354;

Y = 642064.341;

Z = 238.698

OVOŠTARNIK

ZELENA POVRŠINA

HALA-2

BAZEN

RAPOPLIČKA

GLAVNA STANICA

Точка на испуст
Во Моранска река

+

+